

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0420U100799

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Березовська Вікторія Юріївна

2. Berezovska Viktoriia Yu.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.05

Назва наукової спеціальності: Ботаніка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 30-06-2020

Спеціальність за освітою: Екологія та охорона навколишнього середовища

Місце роботи здобувача: Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417199

Місцезнаходження: вул. Терещенківська, 2, м. Київ, Київська обл., 01004, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.211.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417199

Місцезнаходження: вул. Терещенківська, 2, м. Київ, Київська обл., 01004, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417199

Місцезнаходження: вул. Терещенківська, 2, м. Київ, Київська обл., 01004, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Водорості водойм Київської височинної області
2. The algae of the reservoirs of the Kyiv Highlands

Реферат:

1. Дисертація присвячена вивченню альгофлори водойм Київської височинної області. Складений конспект флори водоростей КВО нараховує 990 видів (1063 вн. такс.), які належать до 322 родів, 123 родин, 60 порядків, 19 класів та 10 відділів. Основу видового різноманіття водоростей формують Bacillariophyta, Chlorophyta, Euglenophyta та Cyanoprokaryota, які разом охоплюють 82,6 % виявленого видового складу альгофлори водойм. До спектру провідних 10 родин входять: Euglenaceae, Scenedesmaceae, Desmidiaceae, Phacaceae, Bacillariaceae, Cymbellaceae, Pinnulariaceae, Oocystaceae, Chlamydomonadaceae, Gomphonemataceae, загальна частка яких становить 37,7 %. Підвищені показники різноманіття родин Euglenaceae та Scenedesmaceae характеризують екологічний стан водойм та підвищений рівень їхньої трофності. Провідними родами виступають Trachelomonas, Navicula, Nitzschia, Cosmarium, Pinnularia, Gomphonema, Phacus, Desmodesmus, Euglena, Closterium, та охоплюють ~ 24 % видового складу і їх склад вирізняє цю альгофлору від регіонально близьких. Альгофлора КВО охоплює третину видового складу українського Лісостепу (Середньодніпровської альгофлористичної підпровінції) та близько 25% альгофлори України. За підсумками власних досліджень

(2015 – 20 р.) ідентифіковано 638 видів (672 вн. такс.). Вперше для регіону досліджень наводиться 263 видів (285 вн. такс.), з них 5 – є новими для флори України, а 30 – рідкісними; 32 – вперше наводяться для лісостепової зони України, а 96 виявилися рідкісними для українського лісостепу. Показана значна созологічна цінність регіону дослідження: 4 види рідкісні для світової флори, два з них (*Nitella confervacea* (Bréb.) A.Braun ex Leonhard, *Lychnothamnus barbatus* (Meyen) Leonhard) запропоновані до включення до списку МСОП та нового видання ЧКУ. 2 види (*Nitellopsis obtusa* (N.A. Desvaux) J. Groves, *Thorea hispida* (Thore) Desvaux) занесені до ЧКУ (2009). Біоіндикаційний аналіз засвідчує, що за рівнем видового різноманіття та комплексом індикаторних видів, досліджені водойми характеризуються помірним рівнем органічного забруднення, нейтральною і слабколужною реакцією середовища та належать до представників п – мезасапробної зони. Розподіл виявленого альгорізноманіття за типами водойм є нерівномірним та обумовлений відмінами гідрологічних, гідроекологічних та гідрохімічних умов. Так, найбільша кількість видів відзначена у лентичних водоймах – 733 види (764 вн. такс.) водоростей, а найменша кількість – 127 видів (131 вн. такс.) водоростей відзначена у групі заболочених водойм. Порівняльний флористичний аналіз альгофлор показав, що найбільша подібність видового складу, таксономічної структури на рівні родин та порядків прослідковується між альгофлорою Київської височинної області та альгофлорою Орільсько-Самарської низовинної області.

2. The dissertation is dedicated to the complex study of the algae of the Kyiv highlands' reservoirs. As a result of the study, the studied algal flora has been identified as plentiful and diverse with 990 species (1063 inf. taxa) belonging to 322 genera, 123 families, 60 orders, 19 classes and 10 divisions. Bacillariophyta, Chlorophyta, Euglenophyta, and Cyanoprokaryota have formed the basis of the algae species diversity and responsible for 82.6% of the detected algal flora composition. The spectrum of leading families with 37.7% fraction consists of Euglenaceae, Scenedesmaceae, Desmidiaceae, Phacaceae, Bacillariaceae, Cymbellaceae, Pinnulariaceae, Oocystaceae, Chlamydomonadaceae, and Gomphonemataceae families. Increased diversity of the Euglenaceae and Scenedesmaceae families characterize the ecological status of reservoirs and their increased trophic status. The leading genera are *Trachelomonas*, *Navicula*, *Nitzschia*, *Cosmarium*, *Pinnularia*, *Gomphonema*, *Phacus*, *Desmodesmus*, *Euglena*, *Closterium*, and cover ~ 24% of the species composition of algae. *Trachelomonas*, *Navicula*, *Nitzschia*, *Cosmarium*, *Pinnularia*, *Gomphonema*, *Phacus*, *Desmodesmus*, *Euglena*, and *Closterium* are the leading genera. A one-third of the species composition of the Middle Dnipro algofloristic subprovince and about a quarter of the composition of the algal flora of Ukraine are represented by Kyiv Highlands' algae. According to the results of our own research (2015 - 20 years), 638 species were identified (672 external taxa). For the first time, a total of 263 species (285 inf. taxa) were distinguished for reservoirs of the Kyiv Highlands. Among them, 5 species are new for the whole country, 32 species at first time noted to the Middle Dnipro algofloristic subprovince (=Ukrainian forest-steppe). The research also has succeeded in supplementing information on the distribution of 30 rare species for Ukraine's algal flora and 96 rare species for to the Middle Dnipro algofloristic subprovince. As a result of the studies of water bodies of the Kyiv Highland region, the two species, included in the edition of the Red Book of Ukraine (2009), has been distinguished, particularly: *Nitellopsis obtusa* (N.A.Desvaux) J.Groves, and *Thorea hispida* (Thore) N.A.Desvaux (=Thorea ramosissima Bory).. The rare world's flora species *Lychnothamnus barbatus* (Meyen) Leonhardi, and *Nitella confervacea* (Bréb.) A.Braun ex Leonhardi, following the algosozological evaluation in accordance with the current IUCN criteria, has been proposed for inclusion in the 4th editions of the Red Book of Ukraine and IUCN Red List of Threatened Species. Bioindication analysis was conducted in terms of species diversity and a set of indicator species. The investigated reservoirs have been characterized by a moderate level of organic pollution, neutral and slightly alkaline reactions, and have allocated to the п - mesasaprobic zone. The distribution of the detected algal diversity by the types of reservoirs has been identified as uneven, Thus, the largest number of species have distinguished in lentic reservoirs – 733 species (764 inf. taxa) of algae and the smallest number of 127 species (131 taxa) have distinguished in the group of wetlands. It is worth noting that only 63 species appeared common for all types of reservoirs.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Царенко Петро Михайлович

2. Tsarenko Petro M.

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Федір Петрович

2. Tkachenko Fedir P.

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.05, 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мантурова Оксана Василівна

2. Manturova Oksana Vasylivna

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дідух Яків Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дідух Яків Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.

